

Invester i fremtiden Invester i børn og unges læsning

Hvad kan læsningen?

Når børn læser, stimulerer det deres forestillingskraft og evne til at tænke kritisk. De får styrket deres læsekompetencer og den evne til fordybelse, som er afgørende i uddannelsessystemet og for deres digitale dømmekraft i mødet med sociale medier.

54 pct. af de anbragte unge, som ofte læser en bog for fornøjelsens skyld, har gennemført eller er i gang med en ungdomsuddannelse – mod 38 pct. af anbragte, der aldrig lystlæser.

Læsning styrker børns identitetsdannelse, empati og dannelse og træner opfattelsesevne, hukommelse og ræsonnement. Læselyst og læsekunnen er endvidere afgørende for demokratisk deltagelse og social mobilitet.

Og så er læsning af litteratur selvfølgelig en værdifuld aktivitet i sig selv, som kan give børn enestående oplevelser og stærke erfaringer, som er helt unikke for det enkelte læsende barn.

Bekymringspunkter

- ◆ Danske elevers læseglæde ligger blandt den laveste i verden. Kun 20 pct. af de danske elever siger, at de "rigtig godt kan lide at læse" mod 43 pct. internationalt.
- ◆ Personalet i knap halvdelen af børnehaverne (48 %) benytter sig ikke af bøger sammen med børnene.
- ◆ Der er en skævhed i adgangen til bøger og højtlesning, og det rammer børn, der med tidlige sproglige vanskeligheder klarer sig dårligere ved folkeskolens afgangsprøve end andre børn, trives dårligere i skolen og oftere rammes af psykosociale problemstillinger.
- ◆ Brug af sociale medier hænger sammen med mindre fritidslæsning og svagere opmærksomhed.

Løsninger

Den forkromede løsning

En samlet, langsigtet national læsestrategi, der styrker læsekulturen hos børn og unge ved at sætte fokus på, at bøger er tilgængelige, der hvor de unge er, og at de fagprofessionelle og hjemmene skaber rum og inspiration for læsning.

Oplæg til en national læsestrategi

Konkrete forslag

Der skal være bøger i alle dagtilbud og fritidsordninger

"Dagtilbuddenes rolle er unik, når det gælder om at mindske uligheden i sproglige færdigheder." På finansloven 2020 blev der afsat 25 mio. kr. til fysiske samlinger af bøger ude i dagtilbud og fritidsordninger. Boggladpuljen skal understøtte og stimulere børns adgang og lyst til litteratur, ved at materialer indkøbes, aktiveres og gøres let tilgængelige i de institutioner, hvor børn færdes. 98 projekter har fået støtte under Boggladpuljen. Det bør være en politisk ambition, at alle dagtilbud har inspirerende og opdaterede fysiske bøger af høj kvalitet.

"Vi læser i børnehaven..."

For at sætte yderligere skub på læsningen anbefaler vi en indsats i form af en årligt tilbagevendende kampagne, som sætter bogen og lystlæsningen i centrum i daginstitutioner og fritidsordninger. Det kan være en uge, hvor personalet inspireres til læsefremmende aktiviteter, besøg på biblioteket, forfatter- og højtllæsningsarrangementer, uddeling af nye bogpakker m.m.

Pulje til indkøb af bøger til PLC'erne

Skolebibliotekerne (PLC'erne) er vigtige, fordi det er her, alle børn og unge i forbindelse med deres dagligdag i skolen har mulighed for at møde litteratur og læseoplevelser. Netop nu er der ny bekendtgørelse på vej med skærpede formålsbestemmelser om inspiration til frilæsning og læsefremme på PLC'erne. Men bogsamlingerne på PLC'erne har i årtier været systematisk udpint. PLC'erne skal kunne inspirere og åbne nye verdener, og børn og unge skal også mødes med nye bøger, hvor de kan relatere sig til dagsordener om klima, identitet, køn, og hvad der ellers optager børn og unge.

Tidligt møde med bøger i hjemmet

Gode læsevaner starter i hjemmet, men i mange familier indgår højtllæsning ikke som en naturlig del af hverdagen, navnlig ikke hvis forældrene ikke selv har et forhold til bøger, for eksempel gennem deres uddannelse og jobs. Vi foreslår med inspiration i det engelske BookStart-program, at sundhedsplejerskerne har en bogpakke med, når de f.eks. mødes med "mødregruppen". I forbindelse med et tilsvarende program "Bogstart" i Danmark i udsatte boligområder viste en undersøgelse bl.a., at forældrene modtog "Bogstart" meget positivt, og at 58 % af de deltagende familier vurderede, at Bogstart havde ændret deres læsevaner.

DR og læselyst

Læselyst og formidling af børnelitteratur bør indgå som en del af DR's public service-forpligtelse. DR har tradition for at formidle børnekultur af høj kvalitet og har en unik berøringsflade med en stor del af børn i Danmark, som bør udnyttes til at inspirere børn til læsning.

Kontakt:

Christine Bødtcher-Hansen
Direktør
cbh@danskeforlag.dk
+45 20 74 05 92

Danske Forlag
Slotsholmsgade 1
1217 København K

**DANSKE
FORLAG**
Danish Publishers